ANUARIO BRIGANTINO

Historia - Arte - Literatura - Antropoloxía - Entidades culturais e deportivas - Acontecementos do ano - Administración Municipal

Fundado por D. Francisco Vales Villamarín

Comité científico

Alfredo Erias Martínez (director)
Xosé Mª Veiga Ferreira (subdirector)
Xulio Cuns Lousa (secretario)

Fernando Alonso Romero
Manuel Ares Faraldo
Xosé Ramón Barreiro Fernández
José Antonio Fernández de Rota y Monter
José García Oro
Antonio Meijide Pardo
José Antonio Miguez Rodríguez
Luis Monteagudo García

Colaboradores técnicos:
Mª Isabel Sánchez Edreira
Alberto López Fernández
Leonor Sánchez Edreira
Mª del Pilar Vázquez Ares

EXCMO. CONCELLO DE BETANZOS

2000 **nº 23**

Dos traballos asinados responden os seus autores; dos demais, a dirección do ANUARIO BRIGANTINO

Data límite de admisión de orixinais:
31 de MARZO

REDACCIÓN E INTERCAMBIO

Excmo. Concello de Betanzos
Arquivo e Biblioteca Municipais
Rúa Emilio Romay, 1
15300 Betanzos, A Coruña
Tlf. (981) 771946

bibli1@alsernet.es

O ANUARIO BRIGANTINO é analizado sistematicamente polo «CENTRO DE INFORMACIÓN Y DOCUMENTACIÓN CIENTÍFICA» (C.I.N.D.O.C.) do C.S.I.C. e incluído na base de datos ISOC. Ésta ofrece información sobre artigos publicados en máis de 1.000 revistas especializadas nos diferentes campos do coñecemento que pertencen ás Humanidades ou ás Ciencias Sociais.

A base de datos ISOC, accesible en liña desde calquer PC ou terminal de ordenador pola rede telefónica conmutada ou por liñas especializadas para a transmisión de datos (X-25), distribúese tamén en CD-ROM e en forma de repertorios bibliográficos impresos.

O seu enderezo é:
Calle Pinar, 25, 3º, 28006 MADRID.
Tlelf. (91) 4112220. Fax 564 50 69.

***

Así mesmo, os traballos do ANUARIO intégranse nas bases de datos da BIBLIOTECA XERAL da UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA...

Cuberta:
A queima dos templarios. Iluminación da Crónica de Francia ou de Saint Denis, s. XIV. Brithis Library / Bridgeman Art Library.

Contracuberta:
Escudo de Iohan Freyre de Andrade que remata os releves con motivos de caza do ábside da igrexa de San Francisco de Betanzos. Debuxo: Alfredo Erias.

Deseño da cuberta, composición e maqueta: Alfredo Erias.

Depósito legal: C-1217-2001
ISSN: 1130-7625
Imprime: LUGAMI -Betanzos-

Ilmo. Sr. Don Manuel Lagares Pérez

Alcalde-Presidente do Excmo. Concello de Betanzos

Volta o ANUARIO BRIGANTINO cunha chea de traballos, con moitas imaxes coma sempre, algo que o define, volta a iluminarnos ós de Betanzos e ós galegos todos. Porque non é só o concello o que está entre estas páxinas; está a comarca, a antiga provincia, Galicia e, ás veces, aínda máis aló. Ese é o espírito: servir de canle á investigación nun senso amplo, sen caer en localismos pechados.

Cando este número vexa a luz, ó mesmo tempo o Concello de Betanzos, a través da súa páxina web, **http://www.betanzos.net**, poñerá a disposición de quen queira un ÍNDICE XERAL DO ANUARIO BRIGANTINO, que, elaborado por Alfredo Erias e Xosé Mª Veiga, permite atopar rapidamente calquera referencia bibliográfica relativa a tódolos traballos que desde 1948 ata nós se levan publicado nesta revista.

Por outra banda, maio segue a ser un mes de ricos froitos literarios, sobre todo no que respecta á recuperación de escritores esquecidos da cidade e da comarca. Pero este ano o Concello fixo tamén unha edición á que non estabamos acostumados: trátase da gravación, recollida en CD, dun concerto da Banda Municipal de Betanzos, realizada o 20 e 21 de maio na Aula Municipal de Cultura, baixo a dirección de Juan A. Ferrer Cerveró e de Raúl Galán Cerveró. ¡Unha marabilla!

As publicacións en xeral definen ben a política cultural do Concello e do pobo de Betanzos, posto que non quero esquecerme dos periódicos, libros, folletos, carteis, etc. que tamén fan diversas entidades betanceiras.

O meu agradecemento especial, como é costume, para o director do Anuario Brigantino, Alfredo Erias, para o subdirector, José Mª Veiga, o secretario, Xulio Cuns e tódolos demais membros do Comité Científico e colaboradores técnicos. Non podo esquecerme tampouco do papel que xoga neste éxito Francisco Díaz, como responsable da Delegación Municipal de Cultura. ¡Gracias a todos!

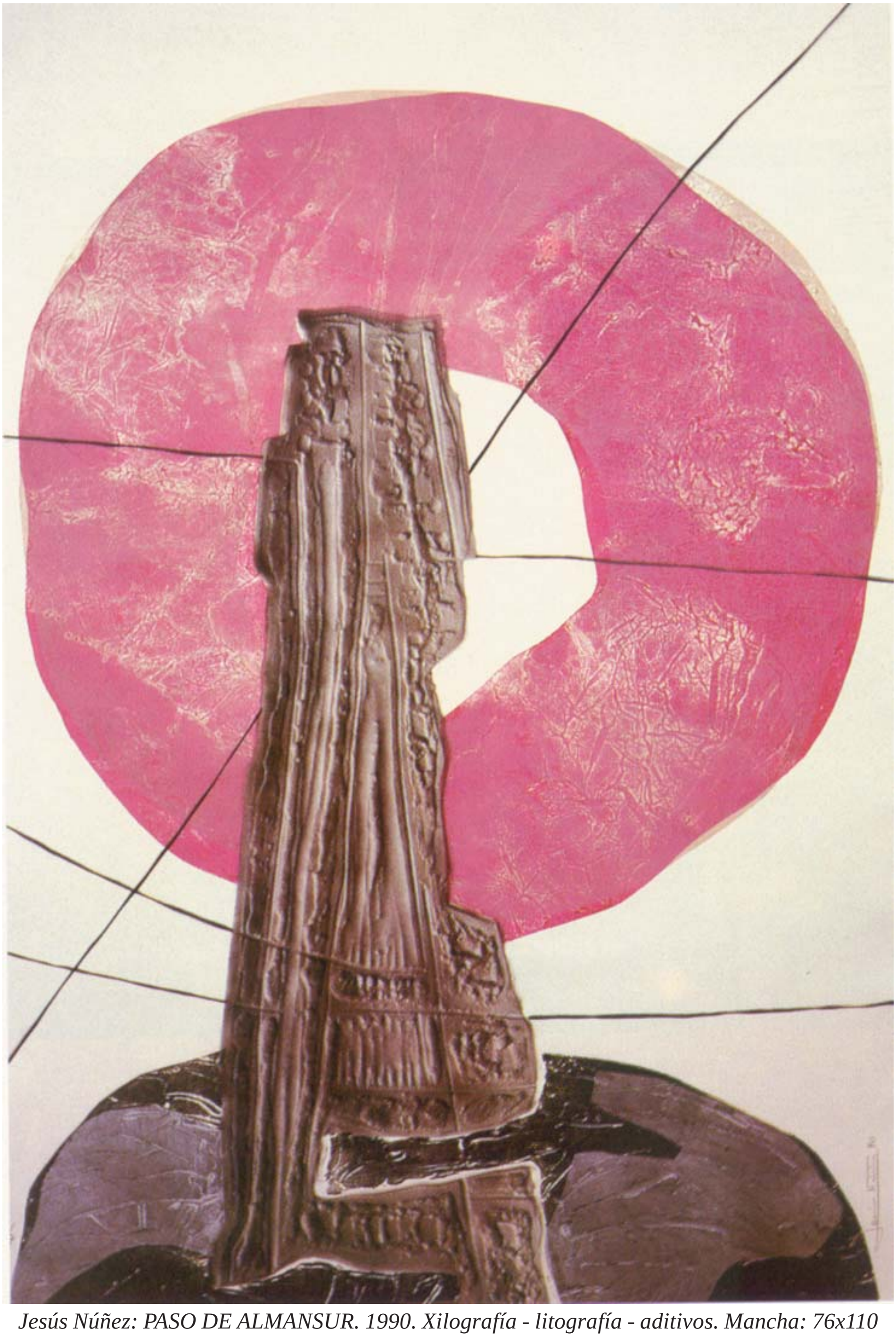

Jesús Núñez: PASO DE ALMANSUR. 1990. Xilografía - litografía - aditivos. Mancha: 76x110 cm. Papel: guarro Super Alfa. Matrices: 5. Tirada: 7.

ÍNDICE

Historia...

*O tesouro de Bedoya: análise de localización, polo GRUPO DE ARQUEOLOXÍA DA TERRA DE TRASANCOS.. 11

*O «boom» arqueolóxico de finais do s. XX na bisbarra de Ferrol: análise comparativa, polo GRUPO DE ARQUEOLOXÍA DA TERRA DE TRASANCOS........ 21

*Contribución á carta arqueolóxica da Península do Barbanza: dezasete petroglifos e unha mámoa -inéditos- do Concello de Porto do Son (A Coruña), por JORGE GUITIÁN CASTROMIL e XOÁN GUITIÁN RIVERA.............................. 39

*Las tres leyendas célticas de Macha: reflejos de la transición hacia una sociedad patriarcal, por MANUEL ALBERRO... 57

*Las almas y las abejas en el rito funerario gallego del *abellón*, por FERNANDO ALONSO ROMERO... 75

*La cirugía en el Imperio Romano, por LUIS MONTEAGUDO GARCÍA............... 85

*El monasterio de las Cascas (III), por SANTIAGO DAVIÑA SÁINZ.................... 151

*La Casa de la Moneda de A Coruña en los siglos XV y XVI (III), por JOSÉ GARCÍA ORO y Mª JOSÉ PORTELA SILVA.. 161

*Dúas encomendas templarias galegas descoñecidas: Lendo (A Laracha) e San Sadurniño, por CARLOS PEREIRA MARTÍNEZ... 201

*Los memoriales de Sobrado y Monfero y sus autores, Fray Bernardo Cardillo de Villalpando y Fray Mauricio Carbajo, por JOSÉ LUIS LÓPEZ SANGIL............ 229

*Aportación a la historia económica de Pontedeume en la primera mitad del s. XIX, por ANTONIO MEIJIDE PARDO... 239

*Os serenos: historia e historias da Garda Municipal de Betanzos, por XULIO CUNS LOUSA e XOSÉ Mª VEIGA FERREIRA.. 255

*Estructura socioprofesional de Betanzos (1840-1936), por ALFREDO ERIAS..... 311

*Castelao, Ministro do Goberno Republicano no Exilio: unha fotografía descoñecida, por CARLOS PEREIRA MARTÍNEZ.. 375

Arte, Literatura, Antropoloxía...

*La Pasión y el Juicio Final en los murales de Santa María de Mañón, por ALICIA P. SUÁREZ-FERRÍN.. 379

*Mito y utopía: sabiduría pedagógica del ‘Pasatiempo’, por DELFÍN MARIÑO ESPIÑEIRA... 423

*El patrimonio etnográfico y el arte popular: cruceros y petos de ánimas de los municipios de Moeche y San Sadurniño, por JUAN JOSÉ BURGOA.................... 477

*Dúas versións da composición «O puzo do Lago» de Eladio Rodríguez González, por CONCEPCIÓN DELGADO CORRAL.. 495

*A traducción ao castelán dun poema de Eugénio de Castro en *El Eco de Galicia*, por CONCEPCIÓN DELGADO CORRAL................................ 525

*Poemas de la vejez, por JOSÉ ANTONIO MIGUEZ.. 529

*Lección de humildad, por JOSÉ ANTONIO MIGUEZ.. 533

*Recordo dun mestre: unha ética xeral, por JOSÉ ANTONIO MIGUEZ.................. 534
Náufragos mugardeses en «El Censor», por BRAIS DA BOUZA.......................... 537

*Carta a Uxío Novoneyra, por OLGA PATIÑO.. 543

Entidades culturais e deportivas...

*Fundación CIEC: Centro Internacional de la Estampa Contemporánea, por ANNE HEYVAERT.. 547

*Outras entidades.. 557

Acontecementos do ano

*Pregón da Festa do Viño, por XAIME ALBERTO PITA VARELA........................ 581

*Pregón da IIIª Feira Franca Medieval, por CARLOS PEREIRA MARTÍNEZ........ 588

*Pregón das Festas Patronais de San Roque, por ROBERTO TOJEIRO DÍAZ...... 593

*Función do Voto, por MANUEL LAGARES PÉREZ... 594

HISTORIA...

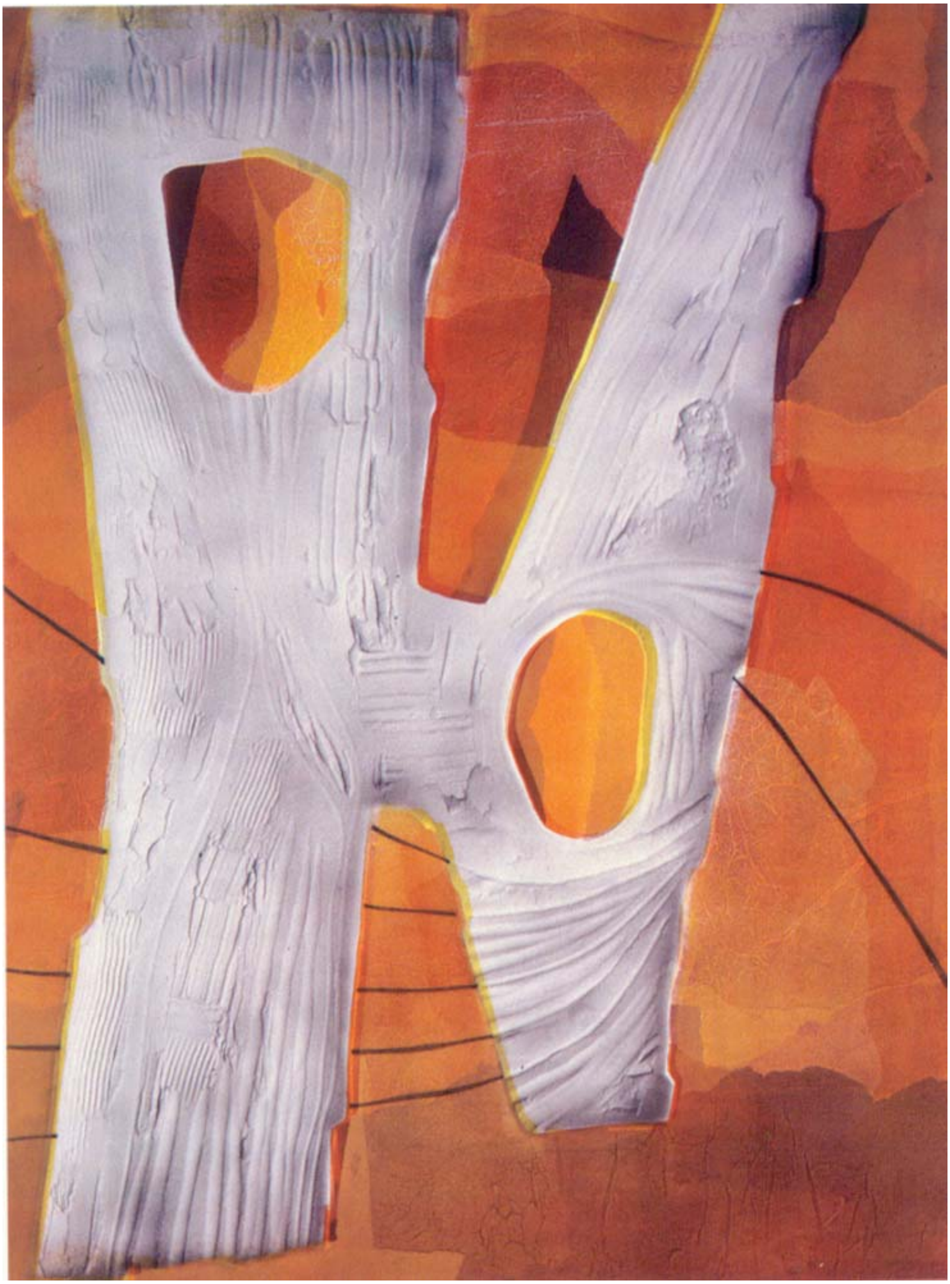

Jesús Núñez: IDRIS. 1989. Xilografía - aguatinta. Mancha: 72x98 cm.
Papel: guarro Super Alfa. Matrices: 4. Tirada: 3.